

Avoin julkinen kuuleminen: Euroopan globalisaatorahaston (EGR) väliarviointi

Taustatietoa Euroopan globalisaatorahastosta (EGR)

Euroopan globalisaatorahasto (EGR) on EU:n rahoitusväline, ja sen tavoitteena on auttaa työntekijöitä, jotka ovat menettäneet työpaikkansa globalisaation kielteisten vaikutusten vuoksi tai maailmanlaajuisen rahoitus- ja taluskriisin seurauksena. EGR tarjoaa rahoitusta toimenpiteisiin, joilla autetaan irtisanottuja työntekijöitä löytämään uusi työpaikka mahdollisimman nopeasti.

Termi "globaalisatio" liittyy maailmankaupan huomattaviin muutoksiin, jotka vaikuttavat työllisyyteen ja jotka näkyvät erityisesti seuraavasti:

- tavaroiden ja palveluiden tuonti Euroopan unioniin lisääntyy merkittävästi maista ja alueilta, jotka pystyvät tuottamaan tavaroita ja palveluja alhaisemmilla kustannuksilla
- unionin, tietyn jäsenvaltion tai alueen markkinaosuus heikkenee nopeasti tietyllä toimialalla
- tuotanto tai palvelun toimittaminen (ja siten työpaikat) siirtyvät EU:n ulkopuolisiin maihin.

Taluskriisiin liittyvien työpaikkojen vähennyksien katsotaan vaikuttavan seuraaviin henkilöihin:

- [työntekijät, jotka on vähennetty, ja itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden työskentely on loppunut maailmanlaajuisen rahoitus- ja taluskriisin jatkumisen \[...\] tai uuden maailmanlaajuisen rahoitus- ja taluskriisin seurauksena.](#)

EGR:stä voidaan myöntää tukea, mikäli näiden tekijöiden tai taluskriisin vaikutusten aiheuttamalla työpaikkojen menetyksillä on huomattavan haitallinen vaikutus paikalliseen, alueelliseen tai kansalliseen talouteen.

EGR:n rahoitustukea voidaan käyttää aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin, kuten työnhakuun, koulutukseen sekä liikkuvuusavustuksiin, kun kyseessä ovat odottamattomat (laajat) irtisanomiset.

(17. joulukuuta 2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1309/2013 perustettiin EGR kaudeksi 2014–2020 ja kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1927/2006).

EGR:sta on vuodesta 2007 alkaen myönnetty yli 560 miljoonaa euroa yli 140 tapaukseen, joihin liittyy rakennemuutoksia jäsenvaltioissa, ja tuettu yli 130 000 työntekijää, jotka ovat menettäneet työpaikkansa globalisaatiosta johtuvien maailmankaupan huomattavien rakenteellisten muutosten vuoksi tai maailmanlaajuisen rahoitus- ja taluskriisin seurauksena. Lisätietoa vähennetyiksi tulleista työntekijöistä, jotka ovat löytäneet uuden työpaikan tai uusia mahdollisuuksia EGR:n ansiosta, löytyy seuraavilta verkkosivuilta: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=326>

Kaudella 2014–2020 EGR-toimiin käytettävissä olevan rahoituksen enimmäismäärä on vähentynyt 500 miljoonasta eurosta 150 miljoonaan euroon vuodessa. (Tämä luku perustuu vuoden 2011 hintoihin.) Uusi EGR-asetus mahdollistaa tuen myöntämisen uusille ryhmille. Alueilla, joilla nuorisotyöttömyys oli yli 25 prosenttia vuonna 2012, EGR:n tukea voivat saada myös alle 25-vuotiaat (tai jos jäsenvaltiot niin päättävät, alle 30-vuotiaat) nuoret, jotka ovat työelämän ja koulutuksen ulkopuolella (NEET). Kyseinen ryhmä voi olla enintään yhtä suuri kuin kohteena olevien vähennetyksi tulleiden edunsaajien määrä. NEET-nuoria koskevat asetuksen säännökset ovat voimassa joulukuuhun 2017. Nyt voimassa olevassa EGR-asetuksessa yksittäisiä henkilöitä koskevien tukitoimien yhteisrahoitusosuus on nostettu 50 prosentista 60 prosenttiin.

Tämän kuulemisen tarkoituksena on varmistaa, että sekä yleisö, EGR:n edunsaajat että EGR:n tuen suunnitteluun tai täytäntöönpanoon osallistuvat organisaatiot voivat ilmaista näkemyksensä rahaston tulevasta suunnittelusta sekä vaikuttaa arviointiin siitä, miten hyödyllistä EGR:n rahoitus on ollut. Arviointi perustuu seuraaviin kriteereihin:

- Vaikuttavuus: miten laajasti EGR:n yhteisrahoittamisessa toimissa on saavutettu tavoite siitä, että kyseessä olevat henkilöt **voivat löytää työpaikan nopeasti**, ja tarvittaessa autettu työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia henkilöitä löytämään työpaikka tai palaamaan koulutukseen.
- Kestävyys: ovatko henkilöt, jotka ovat saaneet työpaikan (tai palanneet koulutukseen) EGR:n tukitoimien avulla pystyneet **säilyttämään työpaikan** (tai täydentämään koulutustaan) 6 tai 12 kuukauden ajan EGR:n päättymisestä.
- Tehokkuus: ovatko **toimenpiteiden kustannukset olleet perusteltuja, kun otetaan huomioon saavutetut tulokset**.
- Johdonmukaisuus: missä määrin EGR:n rahoituksella tuetaan muita toimia, joilla autetaan vähennetyksi tulleita työntekijöitä (tai tilanteen mukaan työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria) ja jotka rahoitetaan kansallisilla tai muilla EU:n varoilla (esimerkiksi Euroopan sosiaalirahastosta), ja rahoitetaanko **samanlaisia tai täydentäviä toimia**. EGR voi esimerkiksi rahoittaa hyvin samanlaisia toimenpiteitä kuin toimenpiteet, jotka ovat vähennetyksi tulleiden työntekijöiden saatavilla kansallisella tasolla, tai täydentää tai tukea kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi tarjoamalla toimia, jotka ovat paremmin räätälöityjä yksittäisten henkilöiden tarpeisiin, kuten henkilökohtaista neuvontaa, vertaisryhmätukea, liikkuvuutta tukevia palveluja) tai tarjota koulutusta, joka on erityyppistä tai pidempiaikaista kuin kansallisilla varoilla voitaisiin järjestää.
- Merkityksellisyys: ovatko **EGR:n käyttöön liittyvät kriteerit** edelleen asianmukaisia. Näitä kriteereitä ovat esim. vähennettyjen työntekijöiden määrä, jonka tietyssä tapauksessa on tietyn ajan kuluessa ylityttävä, jotta EGR:n tukea voidaan hakea. Lisäksi vähennysten on oltava seurausta globaalisatiosta tai talouskriisistä. Arvioinnissa tarkastellaan myös sitä, tuleeko EGR:n toimilla (jatkossakin) tukea työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria.
- EU:n lisäarvo: miten laajasti EGR on vaikuttanut siihen, että tukea on tarjolla useammille vähennetyksi tulleille työntekijöille (määrä) tai että tuki on **sopivampaa** kunkin henkilön tilanteeseen kuin jos tukea olisi myöntänyt kansallinen, alueellinen tai paikallinen viranomainen. Siinä arvioidaan myös sitä, myönnettiinkö tukea ryhmille tai yksittäisille henkilöille, jotka eivät olisi muutoin saaneet apua (soveltamisalavaikutukset), sitä, onko EGR:n rahoittamista toimenpiteistä **saatu kokemusta** tehokkaiden tukitoimien tarjoamisesta ja onko kokemusta hyödynnetty muualla (roolivaikutukset), sekä sitä, onko EU:n tai kansallisen rahoituksen käyttö ja tuettujen toimien tyyppi muuttunut EGR:n käytön tuloksena (prosessivaikutukset).